

UN NOU ESTAT DE LA QÜESTIÓ DELS RECVLLS EXHAUSTIUS DE TOPONÍMIA MITJANÇANT FONTS ORALS A MALLORCA

Cosme AGUILÓ i Onofre RULLAN

No hi ha dubte que d'ençà uns anys la «moguda toponímica» mallorquina ha esdevingut important. És un exemple per nosaltres la feina dels compatriotes del Camp de Tarragona, capdavanters en empreses d'aquest tipus. El projecte final dels toponomistes mallorquins no és altre que el recull total de l'illa de Mallorca pel que fa als seus noms de lloc; les fonts orals són l'eina bàsica de treball. La forma d'articulació i coordinació que tenim són unes reunions periòdiques (cada 2 o 3 mesos), on s'intercanvien experiències al respecte. Fins a hores d'ara (maig del 86) n'hem mantingudes 5. Sobre aquestes intentarem ara de fer-ne una petita exposició.

Les reunions: La primera reunió fou convocada pel dia 16 de maig del 85 al Departament de Català de la Facultat de Filosofia i Lletres. Els convocats foren els socis mallorquins de la Societat d'Onomàstica (residents o no a Mallorca), a més de tots aquells que sense ser-ne socis sabem que s'interessaven per la toponímia. Aquesta primera reunió serví per a prendre contacte explicant cada un de nosaltres el que havíem fet en toponímia i el que teníem intenció de fer. Decidírem d'anar convocant reunions als diferents indrets de l'illa on sabem que hi ha gent que treballa en aquest sentit i que potser la reunió serviria de motivació per tal de seguir treballant. A aquesta reunió hi assistiren unes 10 persones.

La segona es celebrà a Son Burguera (Felanitx); foren 14 els assistents. En aquesta reunió en Cosme Aguiló i n'Onofre Rullan exposaren el mètode que havien seguit per als seus respectius reculls establint després un debat sobre aquesta qüestió. Es parlà de la problemàtica de les zones turístiques a l'hora de recollir noms de lloc; i es va veure la feina que sobre el terme de Felanitx havien fet na Maria Obrador, na Francesca Nicolau i na Maria Antònia Picó. Aquesta reunió havia tingut lloc el dia 19 d'octubre del 85.

La tercera reunió es celebrà al monestir de Lluc, dia 7 de setembre del 85. Continuàrem amb qüestions metodològiques i els 13 assistents podérem conèixer la feina que sobre el terme municipal d'Escorca ha duit a terme el pare Rafael Juan.

La quarta reunió fou la de Porreres de dia 8 de febrer del 86 amb 16 assistents. Els temes tractats foren els següents: la toponímia històrica com a complement del recull oral; models de fitxa toponímica; topònims concrets de significat desconegut; vérem la feina del grup de Porreres sobre el seu terme; i ferem un repàs als diferents termes municipals mallorquins per tal de veure a quines persones ens podíem dirigir per engrescar-los amb l'empresa en què estam compromesos. D'aquest darrer punt en sortí un possible llistat de persones a les que ens comprometíem a convidar a properes reunions.

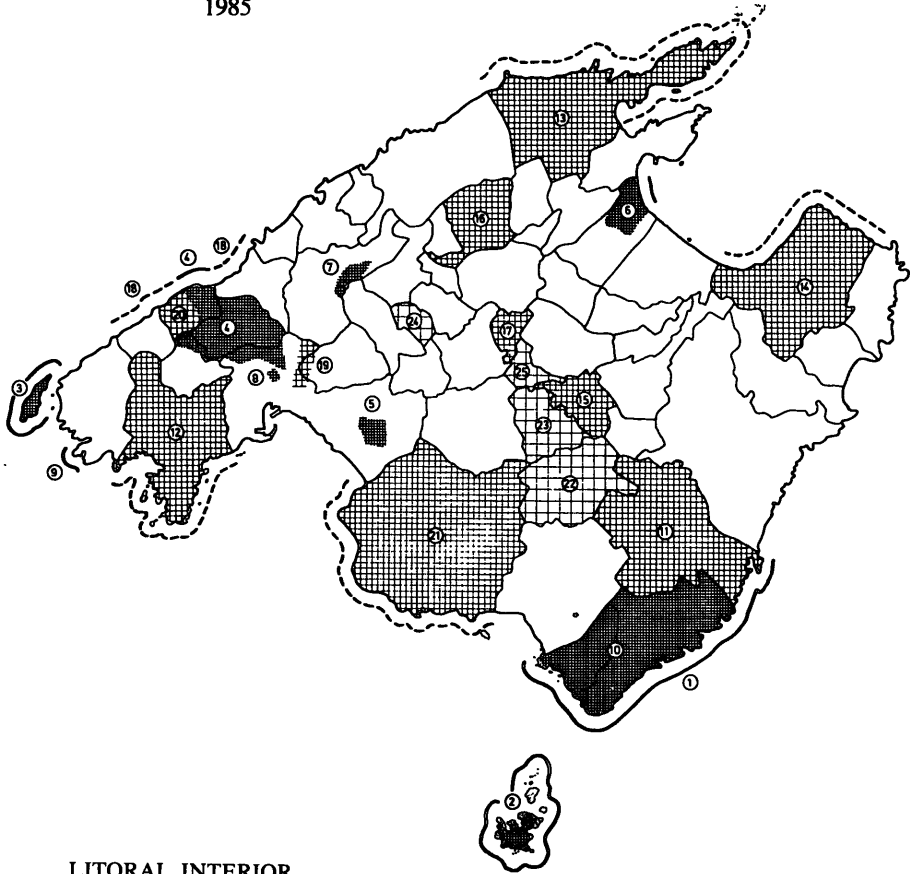
La cinquena reunió es celebrà a Pollença, dia 26 d'abril del 86; hi assistiren 14 persones. N'Onofre Rullan exposà un possible model unificat de fitxa toponímica; es feren algunes modificacions, i s'acordà dur-la en net per a la propera reunió per tal que cada un dels investigadors l'experimenti i hi digui la seva. Posteriorment vàrem veure la feina que sobre el terme municipal de Pollença ha duit a terme en Miquel Àngel March.

El grup toponímic de Mallorca: Inicialment la convocatòria de reunions fou destinada als socis mallorquins de la Societat d'Onomàstica (aleshores 35), però després foren convidats altres investigadors en toponímia (concretament 17) que no pertanyien a la nostra societat (cinc dels quals avui en dia ja ho són). És a dir que en total som 52 els que d'una manera o altra estam interessats en aquesta feina. malgrat que, com és lògic, l'assistència a les reunions com heu pogut veure no és sempre majoritària.

Els reculls exhaustius de toponímia per fonts orals a Mallorca: Un primer estat de la qüestió sobre la bibliografia referent a les Illes Balears sobre temes toponímics, fou realitzat al 1980 (PICORNELL-RULLAN-VILLALONGA, 1980). Però seria al 85 quan, ampliant la bibliografia publicada fins aleshores, fou cartografiat l'àmbit cobert per reculls exhaustius fets, els que s'estaven fent i els anunciats (AGUILÓ-RULLAN, 1985). D'aleshores ençà han estat molts els termes que han sofert modificacions importants; és per això que presentam aquí un nou estat de la qüestió a la nostra illa. Els càlculs que hem fet (comparant densitats a les diferents zones ja recollides) ha estat que a Mallorca hi ha d'haver més de 100.000 noms de lloc, sense ser optimistes; i que si no feim via es perdran una bona part d'ells.

El primer mapa sobre l'estat de la qüestió: Reproduim primerament el mapa que sobre l'estat de la qüestió publicarem al 1985 a la revista «Lluc» de Palma (AGUILÓ-RULLAN, 1985), i al que us remetem per tal de completar la informació que aquí us puguem oferir. En aquest mapa (el núm. 1) es feia menció de 25 reculls o projectes de recull, tot abastant termes municipals sencers, part d'ells o fins i tot més d'un terme. En aquest mapa es veia com l'àrea abarcada començava a ser important malgrat el diferent grau d'elaboració dels distints estudis.

ELS RECULLS EXHAUSTIUS
DE TOPONÍMIA A MALLORCA
per Onofre Rullan i Cosme Aguiló
1985

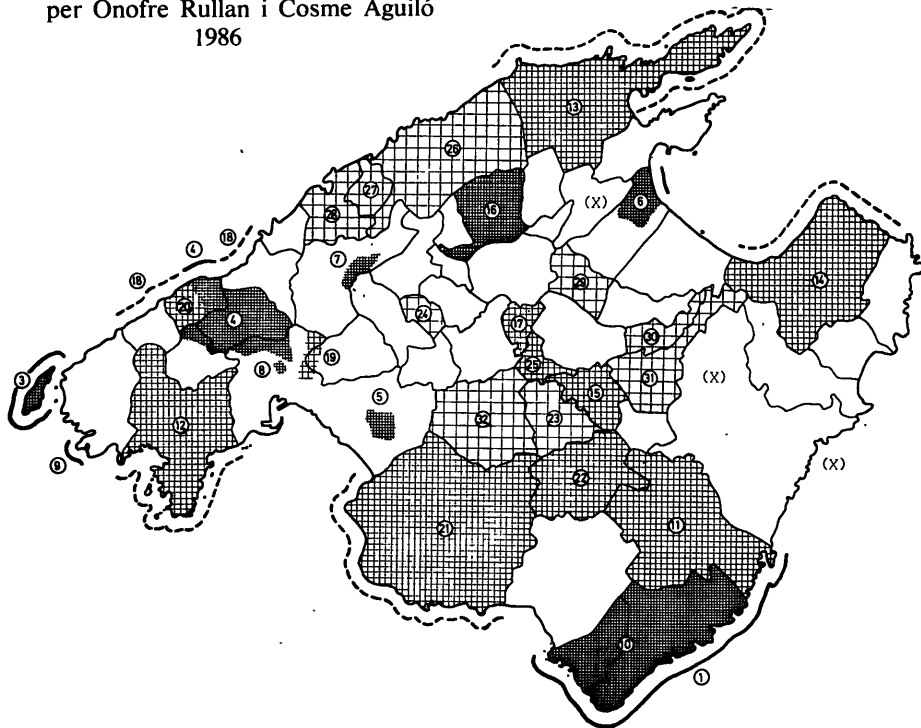

LITORAL INTERIOR

A	—	■	TOTALMENT RECOLLIT
B	- - -	▣	EN FASE DE RECOL·LECCIÓ
C		□	RECOL·LECCIÓ ANUNCIADA

MAPA NÚMERO 1.

ELS RECULLS EXHAUSTIUS
DE TOPONÍMIA A MALLORCA
per Onofre Rullan i Cosme Aguiló
1986

(X) Darrers anuncis de recollida.

LITORAL INTERIOR

A	—	■	TOTALMENT RECOLLIT
B	- - -	▣	EN FASE DE RECOL·LECCIÓ
C		▤	RECOL·LECCIÓ ANUNCIADA

MAPA NÚMERO 2.

El segon mapa sobre l'estat de la qüestió: Així com anaven avançant les reunions abans esmentades eren més els projectes de recull que s'anaven incorporant al mapa, és per això que presentam aquí un nou estat de la qüestió (mapa núm. 2). Primerament cal parlar de les modificacions de trama del mapa 2 respecte al mapa 1. Aquestes són: El recull número 16 que apareixia com en fase de recol·lecció (Selva: Antoni Ordines), ha estat acabat. Es tracta de la tesi de llicenciatura de l'esmentat investigador que fou llegida al Departament de Geografia de la Universitat de les Illes Balears dia 21 d'abril de 1986.- El recull número 22 (Porreres) constava com a recol·lecció anunciada i ja s'ha començat. Aquest recull el du a terme el Centre Cultural de Porreres.- El recull número 25 (Llorito) ha estat igualment començat per part de n'Andreu Ramis, tinguent zones de l'esmentat terme ja totalment recollides.

A més d'això hem de parlar dels nous termes municipals incorporats al mapa; aquests es troben en distintes fases de realització: Recull 26: terme municipal d'Escorca on hi treballa en Rafael Juan.- Recull 27 i 28: termes municipals de Sóller i Fornalutx on treballa n'Antoni Nigorra amb altres persones de la localitat.- Recull 29: terme municipal de Llubi (Llobí?) on treballarà el Gabriel Alomar.- Reculls 30 i 31: on treballa en Miquel Febrer.- Recull 32: terme d'Algaida on treballarà l'Obra Cultural d'Algaida capitanejats per en Josep Nogerol i en Pere Mulet.

Posteriorment a l'actualització del mapa s'han anunciat tres reculls més: El primer, que ja ha estat començat, és un treball de curs per l'assignatura d'Antropologia del Departament d'Història de la UIB; s'hi intenta recollir part del litoral manacorí.- El segon és el terme municipal de La Pobla que es durà a terme per en Joan Cantallops.- El tercer és l'anunci de recol·lecció per part d'en Miquel Grimalt de l'àrea del terme de Manacor limitada per la carretera Palma-Sant Llorenç, i els termes municipals de Petra, Sant Llorenç i Vilafranca.

Conclusions: La situació no deixa de ser esperançadora, i sembla que el ritme de treball és més que acceptable. Malgrat tot ens trobam amb 24 dels 53 termes municipals mallorquins sense ningú que hi treballi i molts dels restants tenen el projecte de recol·lecció parcial. Des d'aquí feiem una crida a les institucions pertinents per tal que es facin ressò de la urgència en recollir tot aquest immens tresor que representen els nostres noms de lloc.

BIBLIOGRAFIA CITADA:

PICORNELL, Climent; RULLAN, Onofre i VILLALONGA, Ramon D.: *Recull bibliogràfic de toponímia de les Illes Balears*.- «Trabajos de Geografía» (Palma), núm. 37 (1980), 21-40.

AGUILÓ, Cosme i RULLAN, Onofre: *Els reculls exhaustius de toponímia a Mallorca*.- «Lluc» (Palma), núm. 724 (1985), 25-29.